USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupičkové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2023, č. j. 13 Az 30/2021-62,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 9. 2021, č. j. OAM-578/ZA-ZA11-K03-2020, žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Zejména zdůraznil, že žalobci ve státě původu nehrozí nebezpečí pronásledování a bezpečnostní situace je stabilizovaná. Dále poukázal na indicie svědčící o účelovosti podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a na možnost vnitřního přesídlení v rámci země původu. Připomněl, že žalobce se měl stát členem Ipob teprve v České republice a fakticky mohl vykonávat svou aktivitu ve skupině toliko rok před nástupem výkonu trestu odnětí svobody. Jeho dcera byla svěřena do péče prarodičů, nežije s ním ve společné domácnosti, a nebyla s ním v kontaktu v době výkonu trestu. Soud tak neshledal v pouhém vycestování žalobce ani nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život. Žalobce rovněž nijak nereagoval na to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí jím tvrzené skutečnosti o pronásledování vyvrátil. K tomu městský soud doplnil judikaturu týkající se situace sympatizantů hnutí Biafra a Ipob, podle níž tato nedosahuje intenzity pronásledování a není ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Uvedl, že soud přehlédl, že jeho rodina byla v zemi původu zlikvidována. Z hlediska možnosti vnitřního přesídlení není situace v Nigérii stabilní. Vše, co bylo v rozsudku uvedeno, se změnilo. Žalovaný nesprávně vyhodnotil skutkový stav věci. Stěžovatel se chce opět oženit a vytvořit dceři rodinné zázemí. Od roku 2022 pracuje ve společnosti X, splatil své dluhy, řádně pracuje a zaměstnavatel za něj bere záruku. Závěrem poukázal na zásah do svého rodinného života s tím, že legalizace pobytu prostřednictvím obecného cizineckého práva je časově, finančně a zejména psychicky náročná pro celou rodinu. Právě rodičovská povinnost je důvodem pro udělení humanitárního azylu. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na své rozhodnutí, správní spis a rozsudek městského soudu, který se námitkami stěžovatele podrobně zabýval a potvrdil závěry žalovaného. Na těchto žalovaný setrvává, neboť kasační námitky nijak nevyvrací správnost jeho posouzení. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl jako nedůvodnou.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] Důvěryhodnost stěžovatelova tvrzení je stěžejním důkazem při prokazování relevance jeho azylového příběhu. Důsledkem nekonzistentnosti či nevěrohodnosti tvrzených skutečností může být neudělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, uvedl, že *„jsou-li tvrzení rozporná, nelze učinit jednoznačný závěr o tom, která z rozporných tvrzení by měl správní orgán ve vztahu k jednotlivým podmínkám pro udělení azylu považovat za důvody, ve kterých žadatel spatřuje podmínky pro udělení azylu. Nevěrohodnost tvrzení na podkladě*

uvádění rozporuplných tvrzení znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu.“ (k otázce věrohodnosti žadatele srov. dále např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007-64, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Žalovaný poukázal na řadu nesrovnalostí a zavádějících informací, které stěžovatel poskytl v průběhu azylového řízení. V první žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2006 např. stěžovatel neuvedl, že by měl být funkcionářem v MASSOB; nepamatoval si, kdy se konalo fotbalové utkání, na kterém se vyhnul zatčení (byť to bylo v roce 2004 a v roce 2006 opustil zemi původu). V řízení o druhé žádosti pak konstatoval, že se účastnil protestní akce IPOB v Praze, přestože se v té době nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody; nesprávně uvedl státy Biafry; podal nepravdivé informace o vztahu vlády (prezidenta) vůči Boko Haram a domnělém příkazu k vraždění obyvatel regionu Biafry; uvedl další zavádějící informace o situaci v Nigérii (blíže zejména str. 7 rozhodnutí žalovaného). Dále nelze odhlédnout od časové souvislosti podání (v pořadí druhé) žádosti o udělení mezinárodní ochrany s odnětím pobytového oprávnění. Ze správního spisu je nadto patrná gradace azylově relevantních skutečností, které nejsou hodnověrně podložené a vykazují nesrovnalosti s dříve tvrzenými skutečnostmi. Závěr žalovaného i městského soudu o nevěrohodnosti příběhu stěžovatele (a účelovosti jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany) tak soud považuje za správný. Nejasnosti a rozpory v jeho tvrzeních lze označit za pro azylový příběh podstatné (otázku obavy z pronásledování) natolik, že mohou být považovány za důkaz o nevěrohodnosti celého jeho příběhu.

[9] Městský soud se dále zabýval bezpečnostní situací v zemi původu, přičemž vycházel jak z judikatury kasačního soudu, tak zohlednil i zprávy o zemi původu. Situaci v Nigérii hodnotil Nejvyšší správní soud v recentním rozsudku ze dne 19. 6. 2023, č. j. 5 Azs 308/2022-52, či v usneseních ze dne 11. 5. 2023, č. j. 4 Azs 136/2023-28, a ze dne 16. 3. 2022, č. j. 10 Azs 228/2021-85. Z těchto plyne, že situace je stabilní, obzvláště jde-li o město Lagos, odkud stěžovatel pochází. Městský soud proto správně dospěl k závěru, že bezpečnostní situace v zemi původu nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany, nadto je v zemi původu možná tzv. vnitřní ochrana (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, či ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74) a možnost vnitřního přesídlení (srov. bod 19 napadeného rozsudku v a něm citovanou judikaturu). Stěžovatel pak konkrétně neuvádí, v čem se měla situace v zemi původu změnit. Žalovaný se zabýval i tvrzením o likvidaci rodiny stěžovatele, přičemž městský soud tuto ve spojitosti s potenciálními hrozbami v zemi původu zhodnotil. Tvrzení o zabití rodičů navíc není sourodé (věrohodné). Stěžovatel nejprve uváděl, že jeho matka zemřela (č. l. 15 správního spisu), o rok později tvrdil, že jí v roce 2019 zabila skupina Boko Haram (č. l. 35 správního spisu), v žalobě pak v rámci ústního jednání uvedl, že oba rodiče byli zabiti v roce 2018. Zohledněna byla i skutečnost, že stěžovatel je z Lagosu (hlavního města), kde je nebezpečí útoků teroristickými, etnickými či náboženskými skupinami velice nepravděpodobné.

[10] K obecné námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu žalovaným Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, či ze dne 15. 1. 2015,

č. j. 7 Azs 265/2014-17. Ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Shromážděné podklady a provedené dokazování splňovaly výše uvedené podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury.

[11] Městský soud postupoval v souladu s prejudikaturou, pokud ochranu rodinného a soukromého života v souzené věci nepovažoval za důvod pro udělení doplňkové ochrany (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 6 Azs 15/2011-54, ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Azs 7/2011-79, či ze dne 29. 6. 2011, č. j. 6 Azs 11/2011-68). Přestože není vyloučeno podřadit některé zásahy do rodinného života pod důvody pro udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, či usnesení ze dne 2. 1. 2012, č. j. 6 Azs 35/2011-47), v posuzovaném případě nevyplynuly žádné okolnosti svědčící o možném porušení čl. 8 Úmluvy v případě pouhého vycestování stěžovatele. Městský soud v napadeném rozsudku správně poukázal na absenci pevných a dlouhotrvajících rodinných vazeb mezi stěžovatelem a jeho dcerou, jakož i manželkou, která žije v Itálii, i na absenci závislosti jeho dcery na něm, což stěžovatel v kasační stížnosti nijak nerozporoval. Toliko uvedl, že se chce znovu oženit a vytvořit dceři rodinné zázemí. Ta však žije s tetou, jíž byla svěřena do péče. O vztahu s matkou dítěte pak neuvedl nic bližšího. Nelze než podotknout, že kasační soud vede v patrnosti řízení ve věci sp. zn. 7 Azs 186/2022, ve kterém byla rozšířenému senátu předložena otázka posuzování soukromého a rodinného života ve vztahu k udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V souzené věci však nebyla jakákoliv bližší vazba mezi dcerou a stěžovatelem v kasační stížnosti tvrzena; správní orgány se případným zásahem do rodinného a soukromého života stěžovatele zabývaly. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod pro přerušení řízení do rozhodnutí rozšířeného senátu.

[12] Městský soud taktéž dodržel literu zákona a vycházel z ustálené prejudikatury v otázce udělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany. Proti těmto nadto stěžovatel v kasační stížnosti ničeho konkrétního nenamítá.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu. Komplikace s legalizací pobytu v České republice, na které stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje, nemohou být důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Lze dodat, že ani dobré pracovní reference či bezdlužnost nejsou důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu